

prof. Dr. Ing. Bohumil Hošpes, DrSc.

*20. 4. 1890 Nové Město na Moravě - †5.11. 1971 Brno

VÝROČÍ NAROZENÍ, VÝZNAM A ODKAZ PROFESORA HOŠPESE

Luděk Hřivna¹ – Miroslav Jůzl² – Jaroslav Čepel³ – Radim Cerkal² – Nikola Faltýnková⁴ – Markéta Zachová⁴ – Martina Ťápalová⁴ – Miroslav Jůzl¹

¹Ústav technologie potravin, Agronomická fakulta, MENDELU, Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno

²Ústav pěstování, šlechtění rostlin a rostlinolékařství, Agronomická fakulta, MENDELU, Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno

³Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o., Dobrovského 2366, 580 01 Havlíčkův Brod

⁴Univerzitní archiv, MENDELU, Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno

Odborná veřejnost, a o to více její akademická součást, by si měla připomínat nejen obecná výročí významných událostí, ale zejména taková data a takové osobnosti, které se váží k ní samotné. Hlavním záměrem tohoto příspěvku je připomínat si na Ingrových dnech, a to i v dalších letech, významné osobnosti zemědělství a potravinářství. Profesor Bohumil Hošpes se narodil před 135 lety v Novém Městě na Moravě. Odborná veřejnost a studenti by si ho měli spojit s oblastí lihovarnictví a škrobárenství. Spolu s inženýrem Pecoldem získal patent na Hošpes-Pecoldovy váhy, které slouží k stanovení škrobnatosti brambor a jsou používány dodnes.

Život a osobnost profesora Hošpese

Bohumil Hošpes se narodil v Novém Městě na Moravě do rodiny obchodníka s moukou. Po absolvování zdejší obecné a následně Vyšší reálné školy se rozhodl pro studium zemědělského odboru na dnešním Českém vysokém učení technickém, které úspěšně ukončil s vyznamenáním roku 1911 a získal tak inženýrský titul.

Již za dob studií pracoval u významných osobností své doby, profesorů Honla a Stoklasy nebo později v laboratořích prof. Ernesta a prof. Brdlíka, pozdějšího ministra zemědělství ČSR. V roce 1914 se mu podařilo získat i doktorát technických věd.

Před nástupem na akademickou půdu prošel dlouholetou pestrou praxí. Působil na několika statcích jako správce. První světová válka, které se aktivně zúčastnil, ho zavedla mimo jiné i do tehdejší Jugoslávie, kde po skončení války vybudoval výrobní závod Triglav Šmarca u Kamnika na kávu, těstoviny a marmeládu, ve kterém působil i jako jeho ředitel.

Ve 20. letech 20. století nejprve pracoval jako konzultant Svazu družstevního průmyslu bramborářského v Praze pro družstevní lihovary, škrobárny, sušárny. Díky této funkci poznal téměř všechny škrobárny v zemi. Později zastával post generálního tajemníka Ústředního svazu pěstitelů zemáků (dnes Výzkumného ústavu bramborářského) v Havlíčkově Brodě a následně technického ředitele továrny Dextra (továrna na škrob, sirup a hroznový cukr).

Působení na Vysoké škole zemědělské v Brně

Na Vysokou školu zemědělskou v Brně, kde působil od roku 1933, si tedy přinášel mnoho zkušeností z praxe. Na školu nastoupil jako suplent nauky o zemědělské technologii. Později byl pověřen vedením Ústavu zemědělská technologie, kdy se stal po V. Vilíkovském a O. Kopeckém již třetím vedoucím tohoto ústavu od jeho založení v roce 1919. V roce 1934 byl jmenován mimořádným profesorem zemědělské technologie, v letech 1936-1937 a 1946-1947 zastával funkci děkana hospodářského odboru a v roce 1946 byl zároveň jmenován profesorem řádným. Činný na škole zůstal i za druhé světové války. Kvůli uzavření vysokých škol nemohl učit, ale nadále se alespoň věnoval vědecké činnosti. Navštěvoval škrobárny po celém protektorátě i Německu. Po osvobození se velmi zasloužil o znovuvybudování válkou poničeného Ústavu zemědělské technologie, jenž vedl až do odchodu do důchodu v roce 1961.

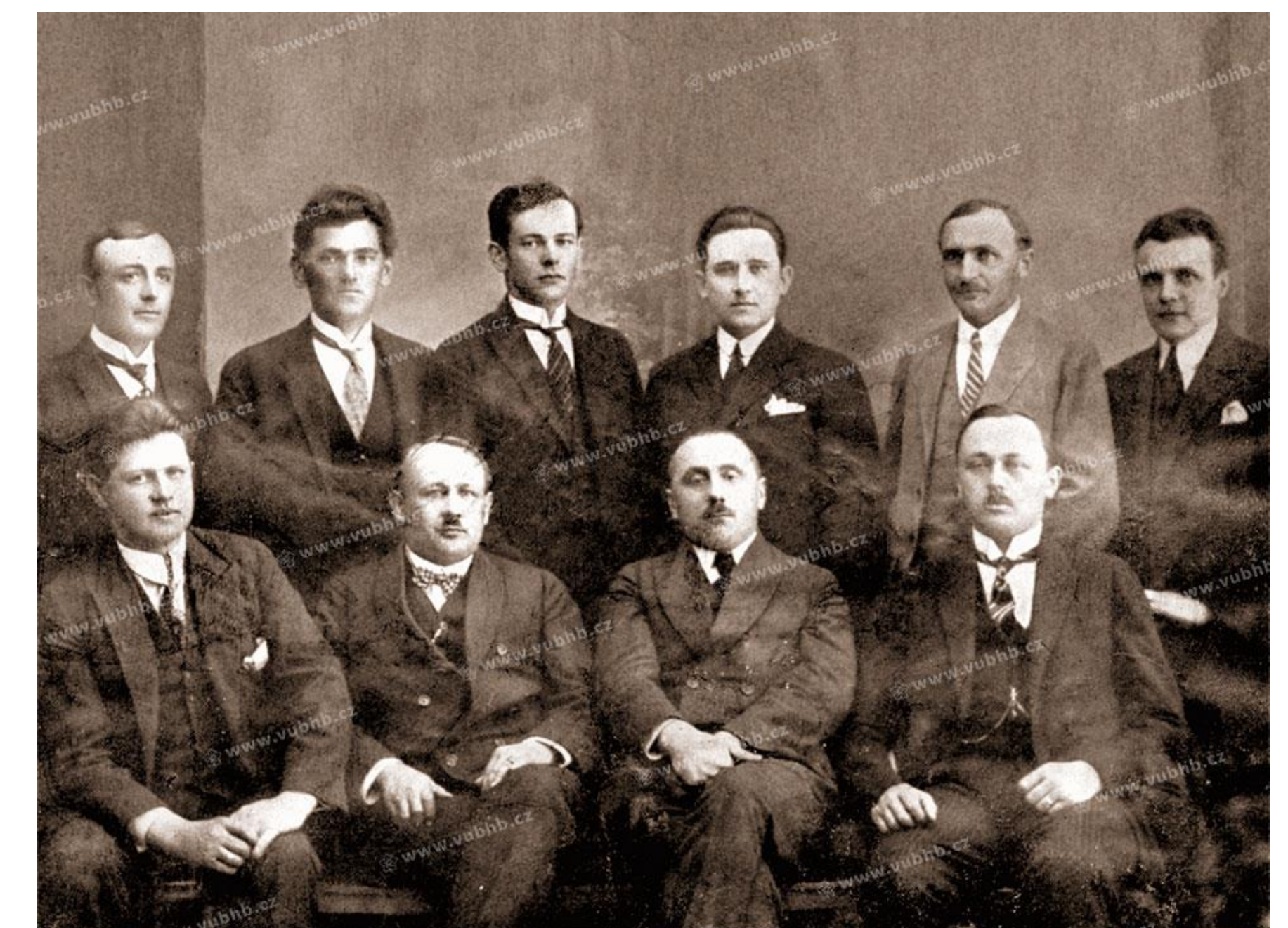
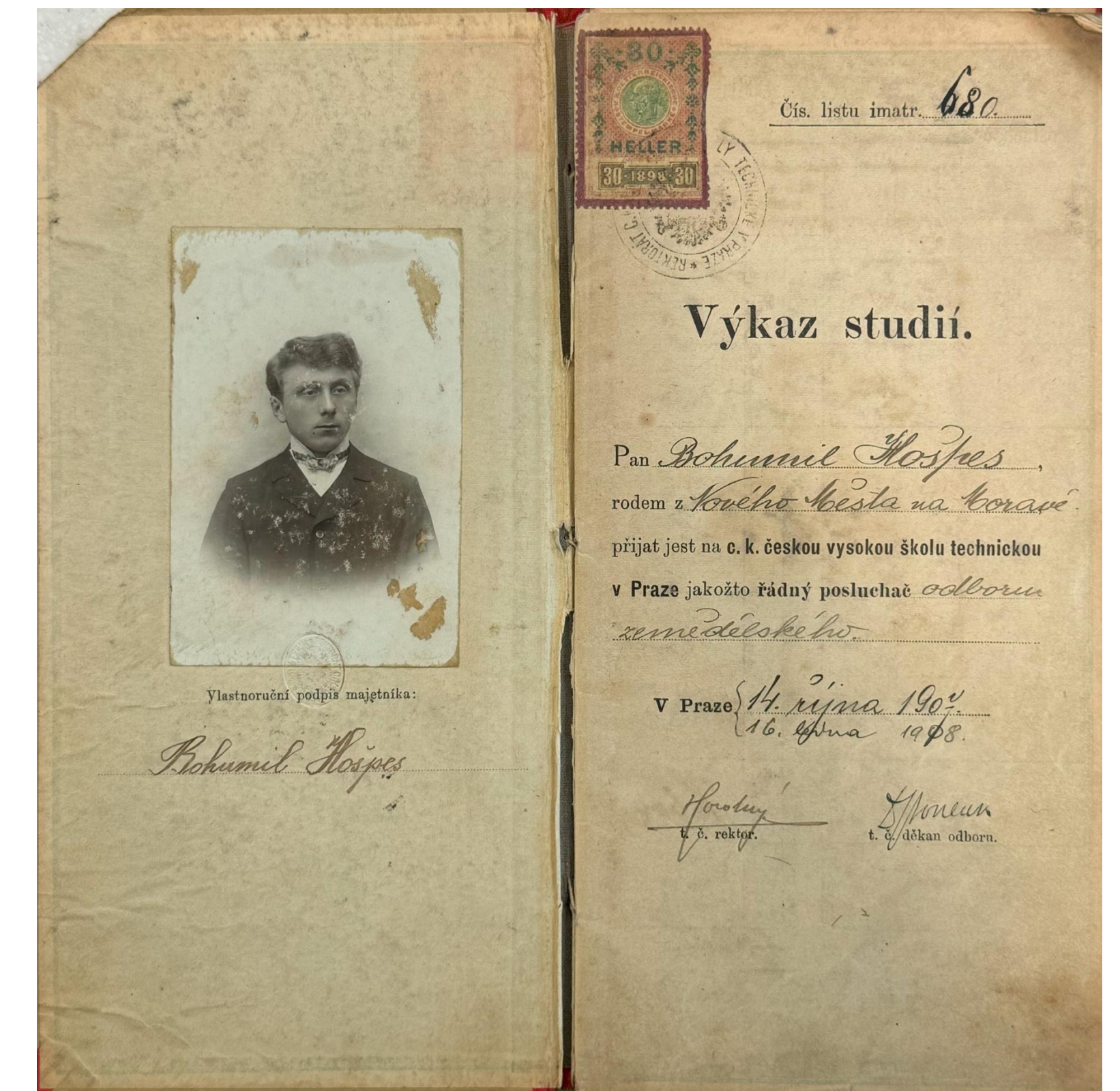
PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme rodině Vlachových za zapůjčení materiálů a souhlas s jejich využitím. Děkujeme VÚB Havlíčkův Brod, s.r.o. za spolupráci.

Děkujeme panu ministrovi zemědělství ČR panu Mgr. Marku Výbornému za záštitu tomuto padesátému prvnímu ročníku konference.

Děkujeme Agronomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně za podporu aktivit zahrnutých pod název „Ingrový dny 2025“.

WEB Konference: <https://www.ingrovdy.af.mendelu.cz/> Pracoviště: <http://foodtechmendelu.cz/> INSTAGRAM https://www.instagram.com/foodtech_mendelu/

Fotografie (a – d, zleva nahoře):

a) profesor Bohumil Hošpes, b) index ze studií,

c) Hošpes-Pecoldovy váhy v pavilonu N, d) zakladatelé nynějšího VÚB, s.r.o. (profesor Hošpes sedící třetí zleva)

Vědecké zaměření

Zaměřením a celoživotním posláním prof. Hošpese se stala práce v oblasti lihovarnictví a škrobárenství. Jeho vědecká činnost byla vždy úzce spojena se zemědělskou praxí. V rámci svého pracovního života navštěvoval zemědělské podniky, především škrobárny a lihovary, jak doma, tak v zahraničí a získával cenné poznatky, z kterých vycházel při své vědecké činnosti. Věnoval se mimo jiné významu a budování kontroly v lihovarech a škrobárnách.

Pro závody prováděl škrobárenskou kontrolu, pro výzkumné ústavy a šlechtitelské stanice zase technologické testy používané při šlechtění brambor. Spolu s Ing. Pecoldem získal patent na váhy (tzv. Hošpes-Pecoldovy), které slouží k stanovení škrobnatosti brambor a jsou používány dodnes.

Prof. Hošpes byl nejen vynikajícím vědcem, ale i výborným pedagogem, jak nám dokládají archivní materiály. Velkou pozornost věnoval výchově svých asistentů, a tak předával své cenné zkušenosti dalším generacím.